

Zienswijze op de Conceptnotitie reikwijdte en detailniveau betreffende Windpark Beuningen.

Van: bewoners woonwijk de Heuve Beuningen

Contactpersoon: C. Goetstouwers

Datum: 18 november 2019

Als uitgangspunten en randvoorwaarden voor de MER zouden wij diverse aanpassingen in de NRD wensen.

Communicatie.

De gemeente Beuningen wil haar burgers bij de gehele planvorming betrekken, zegt ze.

De informatie- , inloopavond mbt de NRD was zeer matig bezocht, van de ongeveer 50 aanwezigen waren minstens 30 mensen betrokkenen zoals gemeente ambtenaren, raadsleden, gemeentebestuurders, bestuurders van Energie voor Vier en adviseurs.

De aanwezigheid van betrokken burgers was beperkt. Dit heeft te maken met de openheid waarmee de gemeente Beuningen in deze communiceert.

Ook in dit rapport wordt weer de indruk gewekt dat de betrokkenheid van de burgers van Beuningen groot is en de besluitvorming breed gedragen is. Dit is geenszins het geval.

Wij dringen er dan ook bij de gemeente op aan om dit voor het vervolg van dit project serieus te verbeteren.

Het zoekgebied.

Hoewel wij ons niet kunnen vinden in het zoekgebied is het zogenaamde zoekgebied niet correct weergegeven. De gemeenteraad heeft op 9 april besloten, het zoekgebied uit te breiden naar de westgrens van de gemeente.

In diverse figuren wordt de indruk gewekt dat het zoekgebied maximaal is uitgebreid naar de westgrens. Dit is niet het geval.

Door figuur 1, 3 en 7 te vergelijken met figuur 4 is duidelijk dat het zoekgebied met nog minstens 4 a 500 meter uit gebreid kan worden, conform het besluit, naar de westgrens van de gemeente.

Als inwoners van Beuningen verbaast het ons dan ook zeer dat dit niet gebeurd is conform het gemeenteraadsbesluit. Wat is hier de achtergrond van zijn er soms afspraken tussen de gemeente Beuningen en de gemeente Wijchen of Druten hierover waar de bewoners en de gemeenteraad geen weet van hebben.

Bij navraag werd geantwoord dat dit in verband was met een gasleiding die op de grens van Druten en Beuningen naar het noorden loopt. In figuur 4 is echter duidelijk dat dit niet het argument kan zijn, omdat in deze figuur al rekening is gehouden met de aanwezigheid van gasleidingen.

Onze zienswijze is dan ook dat het zoekgebied zo ver als mogelijk naar het westen uitgebreid moet worden.

Voorgenomen activiteit.

Bladzijde 5, paragraaf 1.2. De omschrijving van de voorgenomen activiteit is: *Het windpark is beoogd in het buitengebied van Beuningen ten zuidoosten en zuidwesten van het knooppunt Ewijk en ten zuiden van bedrijventerrein Schoenaker.* Hiermee wordt de suggestie gewekt dat de planning van de windmolens in een gebied komt dat geen woonhuizen gaat beïnvloeden. Dit is geenszins het geval, het zoekgebied komt tot op 500 meter van woonwijk de Heuve.

Een toevoeging van “ten zuidwesten van de woonwijk de Heuve” is hier naar onze mening op zijn plaats.

Onderzoeksgebied projectMER.

Hier staan de randvoorwaarden opgesomd waar de te vergunnen windparkopstelling aan moet voldoen. Een van de randvoorwaarden is: *Opstelling moet stroken met advies van de Gebiedsraad.* Dit lijkt ons in tegenstelling tot de andere randvoorwaarden niet van toepassing.

De opstelling in het advies van de Gebiedsraad is zoals aangegeven een advies, dit is daarmee geen randvoorwaarde maar het gene dat getoetst moet worden aan de overige randvoorwaarden en locatiealternatieven.

Doel Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

In deze paragraaf, blz 6 1.3.1., staat: *In de NRD wordt de scope van het MER toegelicht , worden de onderzoeksaspecten en onderzoeksmethoden bekend gemaakt en wordt informatie gegeven over de te onderzoeken alternatieven.*

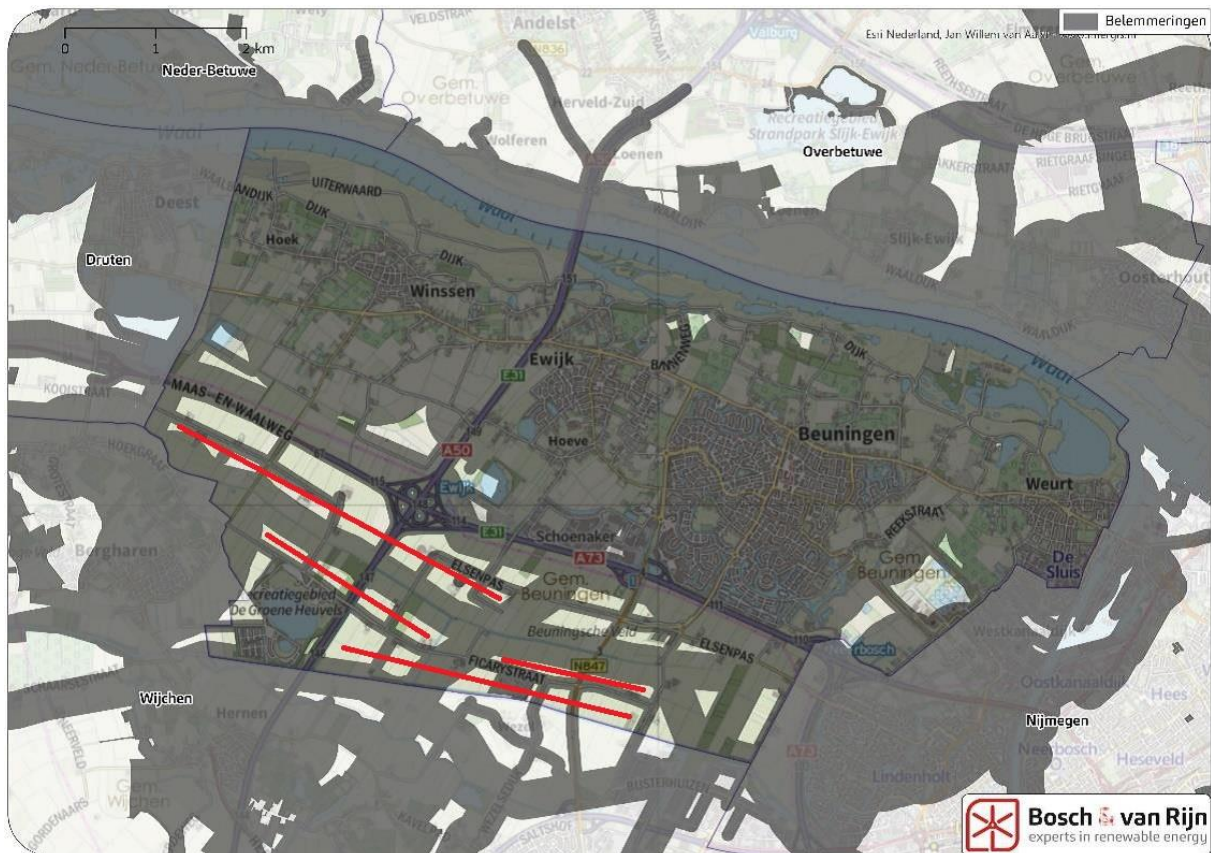
Verderop in het rapport is een dergelijke duidelijk opsomming van deze drie punten: Scope, Onderzoeksaspecten en onderzoeksmethoden niet meer terug te vinden. Wel maakt dit duidelijk dat het hier gaat om een Milieu-effert rapportage.

In diverse punten in het rapport worden financiële kengetallen aangehaald in bijvoorbeeld de opbrengst van een windmolen. Dit is in dit kader niet relevant voor de MER dit is aan de exploitant om hier keuzes in te maken. Onze zorg is dat hiermee economische aspecten de keuzes in milieu-effecten gaan beïnvloeden.

Zienswijze: laat in de MER dergelijke financiële berekeningen en afwegingen weg om hiermee niet een economische afweging ten opzichte van bijvoorbeeld gezondheid te maken.

Locatie alternatieven.

In de onderstaande figuur, zie figuur 4 blz 17 van de concept NRD, hebben de adviseurs van Bosch & van Rijn het onderzoek naar alternatieve locaties gevisualiseerd.

In deze figuur zijn alle locaties die niet mogelijk zijn voor het plaatsen van windmolens grijs gekleurd. Hiermee wordt volledig duidelijk dat er betere, alternatieve gebieden zijn dan het zoekgebied als advies van de Gebiedsraad.

De rode lijnen in de bovenstaande figuur geven een aantal duidelijke alternatieve opstellingen voor windmolens. Deze gebieden zijn niet door de gebiedsraad onderzocht en moeten naar onze mening alsnog als serieuze optie voor het plaatsen van windmolens onderzocht worden.

Onze zienswijze is dat deze locaties als alternatieve locaties onderzocht moeten worden binnen de MER.

Geluid

Geluid is naar de mening van de inwoners van woonwijk de Heuve het element wat voor de meeste overlast zal gaan zorgen. De reden hiervoor is dat geluid niet alleen een objectieve maar ook een zeer subjectieve factor is die, uit onderzoek gebleken, aanleiding geeft tot stress klachten afhankelijk van de persoonlijke beleving.

Daarbij spelen cumulatie-effecten een grote rol. Aan de rand van de Heuve zijn er diverse permanente en minder permanente geluidsbronnen. Zoals in het rapport wordt aangegeven moet

we denken aan het wegverkeerslawaai van de A73, maar ook het wegverkeerslawaai van de Schoenaker, vrachtwagen verkeer op park de Heuve, airconditioners op de verschillende winkel en bedrijfspanden en muziekinstallaties in horeca en sportscholen.

Voor al deze bronnen geldt dezelfde norm op de buitengevel gemeten van een woning, waarbij waarschijnlijk de individuele normen niet worden overschreden, maar er wel een fluctuerende bron van overlast is. Daarbij komt nog dat de meeste geluidsbronnen, op enkele na, in de nacht geen overlast geven en met de komst van de windmolens, deze stilte ook doorbroken gaat worden in de Heuve.

Door het hanteren van gemiddelden zal de overlast van het geluid groter zijn dan de feitelijk gehanteerde norm.

Onze zienswijze is om niet alleen uit te gaan van de kwantitatieve norm voor geluidsoverlast maar hierbij rekening te houden met cumulatie van geluid en het beperkt aantal stilte momenten die er nog zijn in 24 uur.

Kwalitatieve norm voor overlast van windmolens

In verschillende gemeentes in Nederland maar ook in het buitenland o.a. Duitsland wordt ondertussen een meer kwalitatieve norm gebruikt om overlast te voorkomen. Deze is om een afstand van 2 tot 2,5 km van woonkernen te hanteren voor het plaatsen van windmolens.

Onze zienswijze is om deze kwalitatieve norm van 2 km ook in Beuningen toe te voegen aan de normen voor het plaatsen van windmolens hiermee kan veel overlast en gezondheidsklachten naar aanleiding van overlast voorkomen worden.

Zie onderstaande tekst uit *Medischcontact*:

Slaapstoornis

Mensen reageren ook in hun slaap op omgevingsgeluiden. Zelfs geluidsniveaus van slechts 33 dB kunnen autonome, motorische en corticale reacties veroorzaken, zoals tachycardie, lichaamsbewegingen en ontwaken. Ouderen, jonge kinderen en bewoners met een pre-existente slaapstoornis zijn extra at risk voor verstoring van de slaap door geluid. Voor de kinderen onder hen geldt dat chronisch slaapttekort de ontwikkeling van hun hersenen remt.

In een Nederlands/Zweeds onderzoek hebben Janssen e.a. de ervaren geluidshinder van windturbines vergeleken met de ervaren hinder door weg-, vlieg- en railverkeersgeluid. De hinder van windturbines werd al op lagere niveaus gerapporteerd. Met de huidige richtlijn voor geluidsbelasting van 41 Lden gedurende de nacht wordt geaccepteerd dat 10 procent van de omwonenden hinder ervaart van turbines.

Omdat de nieuwe en grotere types windturbine meer laagfrequent geluid produceren, zal ook de hinder toenemen. Dit bleek in Houten, waar sinds de plaatsing van een aantal hoge turbines, de omwonenden over geluidsoverlast klagen. Toch heeft het drie (!) jaar geduurd voordat onderzoekers van de Universiteit van Utrecht konden bewijzen dat de overlast gevende toon gerelateerd was aan de turbines. De exploitanten moeten nu de coating van de bladen aanpassen.

Gidslanden tot inkeer

In Denemarken wordt momenteel een bigdataonderzoek uitgevoerd naar de relatie tussen windrichting en -kracht en een aantal gezondheidsafgeleiden. Dit betreft ziekenhuisopnames vanwege acuut coronair syndroom, vroeggeboortes en de prescripties van bloeddrukmedicatie, antidepressiva en slaapmedicatie.¹² In afwachting van de uitkomsten heeft een groot aantal Deense gemeenten de bouw van onshoreturbines gestopt. In Beieren – voorloper in windenergie – heeft de federale overheid in 2016 besloten dat de minimale afstand tussen turbines en bewoning tienmaal de tiphoogte moet bedragen: de 10-H-regel. Deze maatregel heeft ook in hoger beroep stand gehouden. Dit betekent de facto een bouwstop in 90 procent van de deelstaat. Blijkbaar komen de gidslanden tot inkeer. Andere overheden zouden hierdoor gealarmeerd moeten zijn.

Slagschaduw

In de paragraaf over slagschaduw wordt gesproken over het inzicht geven in het aantal woningen binnen de schaduwcontouren in relatie tot de hoeveelheid opgewekte energie.

Dit getal lijkt me totaal irrelevant en suggereert een vergelijking tussen windmolens met een verschillend wattage of verschillende projecten. Voor de overlast van de betreffende woningen is er geen verschil of dit getal hoog of laag is.

Dit zou impliciet pleiten voor de meest grote molens, waardoor de overlast voor de direct omwonenden alleen maar toeneemt, maar het aantal woningen per hoeveelheid opgewekte energie afneemt. Wij vinden dit bijzonder kwalijk omdat hiermee de opinie op een oneigenlijke manier gestuurd wordt bij de diegenen die besluiten moeten nemen.

Onze zienswijze is dat dit getal (aantal woningen in schaduwgebied ten opzichte van opgewekte energie) niet in de vergelijking meegenomen wordt.

Gederfde energieopbrengsten

Zowel in de paragraaf over geluid als in de paragraaf over slagschaduw worden opmerkingen gemaakt over gederfde energie opbrengsten. Deze getallen zijn niet relevant om mee te nemen in de beoordeling van de MER.

Als de financiële gevolgen van bepaalde criteria mee genomen worden waarom wordt dan niet meegenomen de gevolgen in het kader van bv planschade en gezondheidsschade.

Onze zienswijze is dan ook dat gederfde energieopbrengsten niet relevant zijn.

Energie opbrengsten en vermeden emissies

Als beoordelingscriterium wordt in het rapport genoemd een analyse van het voorkomen van emissies elders.

Dit getal lijkt ons alleen relevant om verschillende projecten onderling te vergelijken. Dan moet daar wel in meegenomen worden alle emissie-effecten van “de wieg tot het graf” van alle materialen die in de windmolen verwerkt zijn en alle diensten die rondom de windmolen verleend worden. Deze vergelijking zou door de slecht te recyclen materialen wel een slecht kunnen uitvallen voor de windmolens.

Zienswijze: neem bij deze vergelijking alle aspecten mee op een kwantitatief onderbouwde methode of laat deze vergelijking weg.

Zie ook bijlage 1. Zo duurzaam zijn die windmolens niet (Trouw).

Bijlage 1. Zo duurzaam zijn die windmolens niet **bron: Trouw, Frank Straver 19 januari 2018**

De snelle groei van het aantal windmolenparken gaat soms ten koste van mens en milieu. Beeld ANP

Windturbines maken vergt veel metalen en mineralen. Het delven daarvan schaadt mens en milieu. Tijd voor een 'faire' molen, vindt ook de windsector zelf.

Frank Straver 19 januari 2018, 5:00

Ze staan er om het klimaat te redden door groene stroomproductie. Toch zijn windturbines niet volledig duurzaam te noemen. De snelle groei van het aantal windmolenparken gaat soms ten koste van mens en milieu, stelt de duurzame ontwikkelingsorganisatie ActionAid in een nieuwe studie. Voor de productie van windmolens zijn allerlei metalen en (soms schaarse) mineralen nodig. Mijnbouwbedrijven winnen die, hoofdzakelijk in Azië, Zuid-Amerika en Afrika. Dat gaat gepaard met 'milieuschade en mensenrechtenschendingen', concludeert de Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (Somo), die de studie voor ActionAid uitvoerde.

Somo noemt gevallen van kinderarbeid in Congo bij winning van kobalt, behalve voor windmolens ook voor elektrische auto-accu's een veelgevraagde grondstof. Intensieve mijnbouwactiviteiten schaden de natuur. Zo leidt koperwinning in Zambia tot watervervuiling. Regels en lokale controle ontbreken. Het is echt niet zo, weet ActionAid, dat mijnen alleen maar metalen en mineralen winnen voor de windmolenindustrie. Dat is slechts een van de afnemers. Maar de snel groeiende sector is wel een steeds prominentere klant. De bouw van windmolens moet wereldwijd toenemen, volgens het klimaatakkoord van Parijs. Ook in Nederland. De komende jaren worden er vijf grote nieuwe windmolenparken in zee gebouwd. Dat is, wat het kabinet betreft, de opmaat naar veel meer.

Uitstekend, zegt adviseur Maria van der Heide van ActionAid, al die extra groene energie. "Maar waarborg dan wel dat de windmolens gemaakt zijn van eerlijke materialen." Zeker bij windmolens, toch een paradepaardje van de groene industrie, zou dat zo moeten zijn. Moderne turbines zijn steeds groter, waardoor de afname van grondstoffen groeit. Verder maken ze vaak gebruik van een magnetisch systeem, waarvoor het moeilijk winbare aardmetaal neodymium nodig is.

'Blinde vlek'

'Een blinde vlek', zo noemt Somo het gebrek aan aandacht voor duurzame ingrediënten van windmolens. In Nederland, maar ook in andere landen. Bedrijven, zoals de grootste turbinefabrikanten Siemens en Vestas, leggen er geen adequate verslaggeving over af. De overheid stelt ook geen groene eisen aan de molens bij subsidies en vergunningen. De Nederlandse sector is zelf wel aan het denken geslagen, op verzoek van het ministerie van buitenlandse zaken. Volgende week is er een denksessie van de duurzame energiebranche, over de gevolgen van schone energie op het gebied van milieu en mensenrechten.

De brancheorganisatie Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA) is mede-initiatiefnemer. Die club wil overleg over de risico's, en welke verantwoordelijkheden windparkbouwers hebben. "We kunnen ijzer en mineralen nu niet gegarandeerd duurzaam inkopen op de wereldmarkt", zegt een woordvoerder. "Goed zicht op de oorsprong ontbreekt." Volgens ActionAid kan de Nederlandse overheid ook helpen bij het uitsluiten van misstanden. Van der Heide oppert dat de overheid 'eerlijk gewonnen mineralen' verplicht kan stellen.

Lokale controle op mijnbouwbedrijven blijft ook nodig. Je kunt als afnemer wel protocollen en eisen opstellen, leerde de discussie over 'bloedsteenkolen' en 'fout goud', maar dat lost mogelijke misstanden lokaal niet plotsklaps op. De internationale windmolensector maakt zelf al plannen om de meest omstreden grondstoffen te vervangen door een verantwoord alternatief. Turbinebouwers kunnen neodymium uit oude mobieltjes gaan hergebruiken, hoopt NWEA.